

# מהלואי הושן

יוצא לאור ע"י מכון אבני הושן

חידושי ושיעורי מורינו  
הגאון רבי שמואל ניימאן שליט"א  
אב"ד אבני הושן – מאנסי

מכון  
אבני  
הושן

ד

פרשת בראשית | תשפ"ב

שבת בראשית

עניני הפרשה

## האור האלוקי הטמון בכל דבר שבבריאה

### הדקדוקים שיש בפרשה

בתורה הקדושה (בראשית א' א') איתא, בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ, והארץ היתה תהו ובהו וחושך על פני תהום ורוח אלוקים מרחפת על פני המים, ויאמר אלוקים יהי אור ויהי אור, וירא אלוקים את האור כי טוב ויבדל אלוקים בין האור ובין החשך.

וברש"י על דברי הכתוב **וירא אלוקים את האור כי טוב ויבדל**, כתב וזה לשונו: **אף בזה אנו צריכים לדברי אגדה, ראהו שאינו כדאי להשתמש בו רשעים, והבדילו לצדיקים לעתיד לבא**, ע"כ. והיינו שהקב"ה ברא את האור ביום הראשון, אולם מיד לקחוהו וגזוהו ולזמן אחר לעתיד לבוא.

והנה לכאורה תמוה כאן תמיהה רבתי, שאם לקח הקב"ה את האור שברא ביום הראשון וגזוהו לעתיד לבא, יוצא אם כן שלא ברא זאת להשתמשות בעולם הזה כלל אלא לזמן אחר, ומה טעם בראו השתא בששת ימי הבריאה, הא הוא אינו מיועד להעולם כעת כמו שאר הבריאה שנבראו בששת ימים אלו אשר מוכנים לדירי העולם להשתמש בו.

**וביותר יקשה, שהנה במשך חכמה מדייק על לשון הכתוב ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד**, ולא כתיב יום ראשון. ומפרש דהיות שנגזז האור לכך זה אינו מערכה אחת והמשך עם שאר הימים, ומשום כך לא שייך לכתוב יום ראשון

שמשמעותו יום ראשון מכל מערכת הבריאה שאחר כך בא השניה והשלישית וכו'. משא"כ לשון יום אחד שהכוונה בזה אחד לבד. ומכיון דהאור נגזז ולא היתה לצורך הבריאה כמו שאר הדברים שנבראו, לכך כתיב יום אחד. וחזינו מהא ביתר שאת שאין האור הזה מיועד עתה לעולם כלל, ומה טעם אכן בראו הקב"ה בששת ימי הבריאה.

(וברמב"ן מפרש כפשוטו, שלגבי המשך הימים כבר שייך לכתוב שני ושלישי מכיון שזה המשך ממה שהיה מקודם, מה שאין כן ביום הראשון שעדיין לא היה עוד שום דבר שזה יהיה ראשון לה, לכך כתיב רק אחד, יעו"ש)

### בריאת כל העולם כבר ביום הראשון

**ועוד נדקדק בעניין הזה**, דהנה חז"ל אמרו, שבעצם כל העולם כולו כבר נברא ביום הראשון לבריאת העולם, והובא דבר זה ברש"י עה"פ (שם ב' ד') **'אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות ה'**, ומפרש רש"י **'למדך שכלם נבראו בראשון'**. והיינו שכלל הבריאה השמים והארץ והחיות הבהמות וכו' כולם כבר נבראו על ידי הקב"ה ביום הראשון, ואחר כך, בהימים שלאחמ"כ סידר הקב"ה כל בריאה דבר דבור על אופנו ביומו הקבוע.

ולכאורה יקשה, מה טעם עשה הקב"ה כן ולא ברא כל דבר ביום שסידר אותו, הלא אין מידת הקב"ה כמידת בשר ודם, דבאדם בן אנוש

שכוחו מוגבל ניתן לומר שראשית כל הוא חפץ שהכל יהיה מוכן וקיים אצלו ורק אחר כך יסדר כל דבר על מקומו ומעמדו, אמנם בהקב"ה שהוא הכל יכול, מה טעם עשה כסדר הזה.

### היכן נגזז האור

אלא שיש לומר בזה יסוד חדש, דהנה לכאורה יש להתבונן בדבר הזה שלקח הקב"ה את האור ההיא שבראו ביום הראשון וגזוהו. דהיכן גזוהו, ומתי יתגלה את האור ההיא.

והנה בלשון חז"ל חזינו שגזז האור לעתיד לבוא. ובפשטות אנו אומרים שהכוונה לעתיד לבוא היינו לעולם הבא ולעולם התיקון ליום שכולו שבת. אמנם נוכל לומר בביאור יותר עמוק שאין הכוונה בזה לעתיד לבוא ממש, אלא **גזוהו עמוק בתוך עצם הבריאה עצמה**, וזה גזז וטמון עמוק בתוך כל דבר שנוצר בששת ימי הבריאה, ובכל דבר גשמי הקיים בעולם.

### מלאה הארץ קנייניך

ויבואר הדבר, עפ"י מאמרו בקודש של הרה"ק רבי מנחם מענדיל מויטעבסק זיע"א עה"פ (תהלים ק"ד כ"ד) **'מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייניך'**, ודייק בלשון **'מלאה הארץ קנייניך'**, שהבריאה מלאה בקנייניך, דמהו הכוונה בזו.